

Pērkona revolūcijas

Nevar zināt, kā būs citviet, bet Dzintaru koncertzālē rītdien pavisam noteikti nograndēs Pērkons. Tas nebūs belziens no skaidrām debesīm, jo mākoņi jau savilkušies labi sen – pirms 25 gadiem. Rīt, 10. jūnijā, rokmūzikas grupa "Pērkons", par ieganstu minot savu divdesmit piekto dzimšanas dienu, rīko vērienīgu koncertu. Patiesībā jau precīzais dzimšanas dienas datums nav nosakāms. Grupa nepiedzimst kā bērns – vienā rāvienā, ar skaļu blāvieni un precīzi uzņemtu pulksteņlaiku. Taču viens gan ir pavisam skaidrs – "Pērkonam" šogad paliek 25.

Rakstu – "Pērkons", domāju – Juris Kulakovs. Daudz gan nedomāju, bet vienvakar taisnā ceļā pa Čaka ielu dodos pie "pērkoņtēva" uz viņa apvienotajiem studijas – dzīvokļa apartamentiem.

– Man mājās ir baltvīns, bet es gribu aiziet nopirkt šampanieti, – tādiem vārdiem sagaida Juris Kulakovs un prom ir. Palieku sēžam viena pie piķa melnajām klavierēm ar platiem baltzobu smaidā atvāztajiem taustiņiem, kur mājastēvs mani nosēdinājis. Klavieres nokrautas ar nošu lapām. Pašā centrā titullapa dziesmai "Gandrīz tautas dziesma". Notis lasīt neprotu, klavieres spēlēt arī ne, varu vien nodziedāt – "Kas meitiņu baltu dara, ja ne krāna ūdentiņš".

– Redzi, mums būs šampanietis ar zelta skaidiņām, – Juris enerģiski sakrata pudeli un sāk slaucīt glāzes. Viņš šo darbu veic tik rūpīgi, ka taisni vai jājautā:

– Tu visās jomās esi tik pedantisks?

– Visās ne, bet dažās. Pedants esmu tajās lietās, kas saistītas ar darbu. Kārtība mājās mani nepavisam neuztrauc. Svarīgāka ir iekšējā tīrība.

– Tad jau tu lieto bioloģiski tīru pārtiku?

– Arī to. Nevēlies burkānmaizi?

Jurim patīk, ka darba vieta ir turpat, kur dzīvo. Tam ir savas priekšrocības – nav ne kurpes jāaun kājās, ne mati jāķemmē pirms došanās uz darbu, kas atrodas blakus istabā.

– Tā laikam ir bērnības trauma. Uzaugu Līvānu nomalē mežniecības mājas dienesta dzīvoklī. Tēvs strādāja mežniecībā, viņam atlika vien aizvērt dzīvokļa durvis, atvērt blakus durvis un jau atradās savā darba vietā – kantorī.

Vēlāk tēvs uzcēla pats savu māju, bet tad jau dēls bija devies lielajā dzīvē.

– Vai, gadiem ritot, tevi nevilina atgriešanās tēva mājās, tā teikt – atpakaļ pie dzimtas saknēm? Mūziku jau var rakstīt visur.

– Lauki mani nevilina, jo tie saistās ar smagu darbu. Nezinu, vai vispār gribu savu māju. Šobrīd man ir svarīgi dzīvot Rīgas centrā.

Neticu, ka mūzikas rakstīšana nav saistīta ar smagu darbu. Labi zināms, ka mākslas darbi rodas mokās.

– Mokos, kā tad bez mokām. Bieži vien rodas problēmas ar darba nodošanas termiņiem. Taču liela apjoma sacerējumi nevar rasties aiz izmisuma, ka termiņš spiež.

Lai jau tās moka paliek darbdienām, es par svētkiem gribu dzirdēt. Kas tad skanēs dzimšanas dienas koncertā: vai svaigi darbi vai jau gadiem pārbaudītas vērtības.

– Dzimšanas diena ir tikai iegansts, lai sarīkotu svētkus. Nezin, vai cilvēks jūt atšķirību starp saviem 25, 26 vai 28 gadiem. Es pats tos gadus nejūtu. Katra diena ir jauna un nes jaunus notikumus.

– Cik tad tev pašam ir gadu?

– Nu tad jāpadomā. Laikam četrdesmit septiņi. Nē, tomēr šķiet, ka četrdesmit astoņi.

Katrā ziņā, kad Kulakovam "nosītīts" apaļos piecdesmit, par to ziņos Pērkona grāviens, tā vismaz domāju.

Taču teju uz pusi jaunākā – "Pērkona" dzimšanas dienas koncerta pirmajā daļā skanēs nesen tapušais Kulakova skaņdarbs "pērkoniešiem" – kantāte "Vēstules uz bruģa" ar Normunda Beļska vārdiem.

– Savu pirmatskaņojumu kantāte piedzīvoja šā gada janvārī barikāžu dienu piecpadsmitgades atceres pasākumā, kas notika Nacionālajā teātrī. Tas ir milzīgs darbs, kura atskaņošanā iesaistās Nacionālo bruņoto spēku štāba pūtēju orķestris, Bauskas zemessargu ansamblis, koris "Ave sol", Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolas sīgu kamerorķestris, dūdu un bungu grupa "Auļi", – uzskaita komponists.

Koncerta tālākajā gaitā uzstāsies dažādi viesi. Todien, kad runājamies, Jurim vēl nav īstas skaidrības par viesmākslinieku sastāvu. Droši viņš zina nosaukt vienu – Nauri Puntuli. Brīnos, kas tad viņš par viesi, sens "pērkonietis"!

– Viņš mums ir dārgs, bet tomēr viesis, jo pēdējos desmit gados, kopš Nauris dzied uz Operas skatuves, viņš nav kopā ar "Pērkonu". Vienīgi jubilejas koncertos piedalās, – skaidro Juris. Un tālākajā koncerta daļā, pats par sevi saprotams, visdažādākās dziesmas izpildīs gaviļnieki – "Pērkons".

– Šobrīd "Pērkona" koncertēšana nav intensīva, bet regulāra – pāris reizes mēnesī. Pārsvarā piedalāties slēgtajos sarīkojumos. Jau labu laiciņu neesam "aktīvistu" vidū, esam klasiķu statusā. Jā, dzīvi vēl un jau rokmūzikas klasiķi. Ja kāds vēlas dzirdēt, ar prieku spēlējam. Kamēr muzikālās kvalitātes necieš, tikmēr lai skan. Tuvākajā laikā atvadas svinēt nedomājam. Pasaules mūziķu pieredze rāda, ka arī 80 gados var spēlēt, – optimistiski nosaka Kulakovs.

Tā klusībā pie sevis padomāju, ka šajos Jura nosauktajos cienījamajos gados, iespējams, var komponēt, spēlēt mūzikas instrumentus, bet diez vai var tā daiļi padziedāt. Tāpēc ieminos:

– Pirmā jau laikam noveco balss. Tevi tas neskar, jo tu nedziedi.

– Jā, balss noveco pirmā. Es tik sen neesmu dziedājis, nezin, kā vēl sanāks.

Un tad viņš savā Kulakova balsī, sauksim to tā, nodzied "Baletomānijas" rindas "Laimīgi atkal pie loga es smejos, manā sētā kretīni dejo".

Drošības pēc paskatos pa logu. Kretīnus tobrīd nemanu, vien pagalmā ziedošu ceriņkrūmu un naktsguļā novietotās automašīnas. Tostarp, arī Kulakova salātlapas krāsas "vaboliņi".

– Vai tā vēl ripo?

– Ja iedarbina, tad brauc, – atbild mašīnas īpašnieks.

Nejautāju, kurp viņš ar to dodas, bet pavaicāju:

– Pastāsti, kā aizrit tavas dienas, ar ko tu šobrīd elpo un dzīvo?

– Dzīve man aizrit vētraini. Mans laiks aizņemts ar muzikālām izdarībām. Pēdējais lielākais darbs bija latviešu tautasdziesmu apdare, ko izpildīja "Trīs tenori" un Doma zēnu koris. Pirmatskaņojums bija dzirdams Mātes dienai veltītajā koncertā, kuru translēja arī TV. Vēl jau priekšā liels darbs, kas saistīts ar tautasdziesmu programmu. Tautasdziesmas ir ļoti īsa muzikālā tēma, viss muzikālais materiāls izskan vienā pantiņā – desmit sekundēs. Lai dabūtu pieklājīgu garumu un vērienīgumu, ir pamatīgi jāpiestrādā. Pēdējo divu mēnešu laikā nav bijis dienas, kad nepiesēstos pie sintezatoriem, kompjūteriem vai klavierēm. Un tagad man ir vēl viens darbs, ne grūts, bet atbildīgs. Esmu iecelts par kapelmeistaru jeb, citiem vārdiem sakot, orķestra vadītāju "Lielajiem Jāņiem", kas notiks Valmierā, kur daudzi sabiedrībā pazīstami Jāņi dziedās savas mīļākās dziesmas. Jānis Domburs dziedās "Pie baltas lapas apsēžos", Jānis Steičs raus vaļā "Viss nāk un aiziet tālumā". Tūlīt uzlikšu tev paklausīties, kā motobraucēju Jāņu trio – Vinters, Gaigals un Gaveika – dzied "Rīga dimd". Vareni.

Klausāmiešiem viņus un pēc tam arī dziedošos augstskolu dekānus. Kulakovs, to visu vēlreiz dzirdot, vienkārši peld baudā. Nuja, pats savu darbu ieguldījis, aranžējis. Man jau sen bija skaidrs, ka cilvēkam, kuram no augšas dots tāds talants – radīt mūziku –, daudz labprātāk klausās to, nevis runā ar žurnālisti. Lai gan Kulakovs to neliek manīt.

– Tu gan laikam esi veiksminieks, nav bijis vajadzības dzīvē darīt citus darbus, kas nav īpaši muzikāli?

– Citus darbus esmu strādājis vien bērnībā. Kādu brīdi tēva vadītajā Līvānu mežniecībā pildīju ugunsdzēsēja pienākumus. Vēl arī sēdēju tornī, kur novēroju, vai nedeg meži, – atbild Juris.

Zinu, ka tikpat stubli, kā nosist gulbi, ir jautāt komponistam, kura no dziesmām viņam pašam ir tā visīpašākā. Tomēr pajautāju.

– Jā, tas ir baigais jautājums. "Pērkonam" nav nejaušu dziesmu, visi teksti rūpīgi izvēlēti, zem katras paustās domas varu parakstīties. Katra dziesma ir tāpat kā nodzīvot katru dienu – sakarīgi, piepildīti. Tāpēc man katra dziesma ir īpaša. Reiz mans draugs Egils teica – bītlēm katra dziesma ir maza revolūcija. Man ir līdzīgi. Emils Dārziņš dzīves laikā uzrakstīja 17 solo dziesmas, kas nav daudz, bet viņš ir klasiķis, jo jūta atbildību par katru noti. Bet, ja tu jautā par īpašu dziesmu, tad tā laikam ir "Neatvadīsimies" ar Klāva Elsberga vārdiem, kuru uzrakstīju naktī pirms viņa bērēm un kuru atskaņoja kapličā.

Jā, rūgts nav tikai analgīns, bet arī dzīve, ziniēt.

Juris sakrata šampanieša pudeli, lai zelta skaidiņas uzvirpuļo augšup, un piepilda glāzes. Nu tad par to, lai "Pērkons" kārtīgi noducina savā 25. dzimšanas dienā!

Pajautāju "pērkoniešiem", ko viņi labu sadara šodien, kopš "Pērkons" sācis "ducināt" retāk. Vai dzīve nešķiet pārlietu rāma, salīdzinot ar agrākajiem zibeņošanas un dārdināšanas laikiem.

Ieva Akurātere: – Pavisam jau mēs neatdziestam, vismaz pāris reizes mēnesī kopā sanākam un uzspēlējam. Bet pārējā laikā es intensīvi daru citas lietas. Darbojos akustiskās muzicēšanas grupā "Lidojošais paklājs", kur pamatsastāvā vēl bez manis ir Ilze Grunte, Zane Šmite un mans dēls Matīss Akurāters, kurš spēlē sitamos instrumentus. Piedalos dažādos akadēmiskās mūzikas koncertos, arī "Dāmu pops" nekur nav pazudis. Tā ka par dzīves pārlietu rāmumu nesūdzos.

Leons Sējāns: – Mums ar brāli Juri Jūrmalā ir sava ierakstu studija, kur visu laiku notiek kāda rosība – albumu ierakstīšana. Šeit tapuši visi grupas "Cosmos" ieraksti, nesen pie mums "ierakstījās" saksofonu kvarteta "n[ex]t" meitenes. No darba brīvajā laikā turpinu celt savu māju, ko iesāku jau pirms piecpadsmit gadiem.

Vēl jāpiebilst, ka Sējāns izaudzinājis divus muzikālus bērnus. Dēls Reinis dzied grupā "Cosmos", bet meita Liene tikko Vācijā pabeidza mūzikas augstskolu. Šovasar Sējānu ģimenē ienāks vēl viens muzikants – Kristaps Grasis, kurš Leonam lūdzis meitas Lienes roku.

Juris Sējāns: – Man nebūtu nekas pretī, ja "Pērkons" aktīvāk koncertētu, taču dzīves temps tāpat ir ātrs. Jau 15 gadus strādāju Latvijas valsts televīzijā par režisoru. Patlaban veidoju raidījumu "100 gramī kultūras".

Raimonda Bartašēviča darba dienas jau piekto gadu aizrit firmā "Inspira", kur viņš strādā virtuves arhitektūras lauciņā.

– Muzicēt nav slikti, taču dzīve nesastāv tikai no priekiem. Jo prieka brīži retāki, jo lielāku prieku izjūti par tiem. Nekas nav tik skaists kā ilgošanās.

Ikars Ruņģis turpina iesaistīties dažādos muzikālos projektos un jau divus gadus iejuties arī "skolmeistara" lomā. Mārupes bērnu mūzikas un mākslas skolā apmāca sitamo instrumentu spēli. Taču uz jautājumu: – Kas jauns tavā dzīvē?

Ikars atbild: – Esmu pārcēlies dzīvot uz Jelgavu un manam dēlam Kristapam tikko apritēja divi gadiņi. Ja nekādi nevaru viņu nomierināt, uzlieku paklausīties ierakstu, kur skan Jura Kulakova jaunā kantāte "Vēstules uz bruģa", un Kristaps uzreiz paliek rāms.